

Trens da notg èn pli ecologics

Las viafiers austriacas porschan 26 colliaziuns

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Las manifestaziuns giuvenilas da las davosas emnas per mesiras favurivlas a l'ambient han fatg attent a l'urgenza d'acziuns concretas e curaschusas per reducir nossas emissiuns da CO₂. Ins ha crititgà spezialmain tscherts viadis en aviun ch'ins pudess far cun tren.** «Ins na schanegia betg ils professers da la Scol'auta politecnica da Losanna (EPFL). Ina piazza plaina là munta 12 200 km annuals da viadis, dals quals 20 566 en aviun. Il 2017 ha l'EPFL eliminà 20 696 tonnas CO₂; ina terza part da lezzas emissiuns derivava da viadis professionals (colloquis, conferenzas euv.). Il pledader Emmanuel Barraud punctuescha: 'Nus vulain prender mesiras per sminuir lezza quantitat, per exempel viagià cun tren dapli che sgular' (...). Patrick Rérat, docent da geografia da las movibladads a l'Universitad da Losanna, punctuescha: 'Ins è sorti da la gruppa da gliued figt persvasa, ma quai è pauc sch'ins tegn endament la tendenza da viagià adina dapli en aviun' (...). Tranter 2010 e 2015 è il dumber dals sgols creschids per passa 50% (...). I vul in veritabel svilup da la schientscha eco-

logica» (Christiane Imsand en «La Liberté», Friburg, 24 da schaner 2019).

Rutas directas da notg oz

Viagià cun tren, gea, ma co e cura? Oz han las Viafiers federalas austriacas (ÖBB) chattà la storta: Ils trens da notg. En ils onns quaranta e tschinquanta dal tschientaner passà viagiava l'autur da questas lingias savens la notg tranter Paris e Perpinyà (Catalugna dal nord). Ina staziun impurtanta da quel tschancun era Brive-la-Gaillarde (oz en la regiun Aquitania nova). Oz tranter Paris e Brive viagian quels trens da notg directes che collian Paris e Rodez, citad da la regiun Occitania. Tals ha la Frantscha mo pli dus; tschel ha adina bler success e collia Paris cun Briançon en las Alps. Ma la regina europeica dals trens da notg è l'Austria, quai pervi da la distanza tranter Vienna e Bregenz via Puntina, cun trens che van tras in toc Baviera tranter Salzburg e Kufstein (Tirol). «Ils ÖBB han 26 lingias da trens da notg directes (...). Danunder quel success? Il pledader Bernhard Rieder: 'In'excellenta gestiun adattada per la clientella.' El punctuescha che las ÖBB na survegnian nagina subvenziun statale per lur trens da notg.

Il success munta ad 1,4 milliuns passagiers l'onn» (Sevan Pearson en «Le Courrier», Geneva, 29 d'avrigl 2019). «Las ÖBB han pustà 13 trens da notg novs cun in model innovativ da letg per passagier. Ils pretschs da viadi èn fitg favuravels. In plaz en in tren da notg da Vienna a Berlin, Budapest u Turitg po custar sut 30 euros» (Vincent Bürgy en «Le Courrier», Geneva, 29 d'avrigl). Il feigl sgulant «ÖBB Nightjet und Nightjet-Partner» numna las 26 colliaziuns directas mintga notg – betg mo en Austria, mabain er en Croazia, Germania, Italia, Pologna, Slovachia, Slovenia, Svizra ed Ungaria. Quella da Vienna (staziun principala) a Turitg per exempel parta a las 21.27, ferma en il district viennais da Meidling ed a nov autras staziuns en Austria, lur a Buchs/SG e Sargans ed arriva a Turitg a las 08.20. Il tren da notg da Vienna a Berlin Charlottenburg parta a las 22.10, ferma en Slovachia, Tschechia, trais giadas mintgamai en Pologna e Germania ed arriva a las 09.36. Pendentas per ina reintroduziun da trens da notg en Svizra èn in'interpellaziun da cuss. naz. Jürg Grössen (BE) ed ina moziun da cuss. naz. Mathias Reynard (VS). Tgi sa?